

TOIMINTASUUNNITELMA 2020

Suomen museoliitto ry

Hyväksytty 7.10.2019 hallituksen kokouksessa.
Tarkennettu hallituksen kokous 1.4.2020

Sisällysluettelo

1 SUOMEN MUSEOLIITTO 2020

1.1 Missio, visio ja arvot³

2 HALLINTO- JA TUKIPALVELUT

2.1 Palvelun kuvaus³

2.2 Vuoden 2020 tavoitteet³

2.2.1 Hallitustyön ja vuosikokousten järjestelyt³

2.2.2 Henkilöstöhallinto³

2.2.3 Markkinointi ja myynti⁴

2.2.4 Taloushallinto ja tietohallinto⁴

2.2.5 Toiminnan suunnittelu ja johtaminen⁴

3 EDUNVALVONTA- JA VIESTINTÄPALVELUT

3.1 Palvelun kuvaus⁴

3.2 Vuoden 2020 tavoitteet⁵

3.2.1 Kansallinen ja kansainvälinen edunvalvonta⁵

3.2.2 Jäsenviestintä⁵

3.2.3 Museo-lehti⁵

3.2.4 MuseoPro-verkkajulkaisu⁶

3.2.5 Mediaviestintä⁶

3.2.6 Verkkoviestintä⁶

3.2.7 Suomen museoliitto 100 vuotta⁶

3.2.8 Museopalkintokilpailu⁶

3.2.9 Viestintäkampanjat⁶

3.2.10 Kävijätutkimus⁷

4 KOULUTUSPALVELUT

4.1 Palvelun kuvaus⁷

4.2 Vuoden 2020 tavoitteet⁷

4.2.1 Koulutusohjelma 2020⁷

4.2.2. Tutkintokoulutukset⁸

5 KEHITTÄMISPALVELUT⁸

5.1 Palvelun kuvaus⁸

5.2 Kehittämishankkeet⁸

5.2.1 Taidekokoelmat verkossa⁸

5.2.2 Museotalouden digitaalisuuteen keskittyvän kehitysyhtiön toiminta⁹

5.2.3 Euro enemmän⁹

5.2.4 Museotalouden osaaminen huipulle¹⁰

5.2.5 CREative MAKing for Lifelong learning (CREMA)¹⁰

5.2.6 Creative School¹⁰

5.2.7 MOI! -Museums of impact¹⁰

6 MUSEOLIITON PLUSSAPALVELUT¹¹

6.1 Palvelun kuvaus¹¹

6.2. Kookos-kokoelmahallinta¹¹

6.3 Seinätön museo -palvelu¹¹

6.4 Kysy museolta –palvelu¹²

6.5 Muut palvelut: Tilauskoulutukset, konsultointi ja ilmoittautumispalvelut¹²

1 Suomen museoliitto 2020

Suomen museoliitto on vuonna 1923 perustettu yhdistys, jonka päätösvaltaa käyttäviä liittojäseniä ovat museoita ylläpitävät organisaatiot. Suomen museoliitto edustaa jäsentensä museoita ja käyttää niiden yhteistä ääntä.

Vuosi 2020 tulee olemaan Korona-viruspandemian vuoksi poikkeuksellinen sekä museoille että Suomen museoliitolle. Toimintaympäristö on lyhyellä tähtämellä huomattavassa ja vaikeasti ennakoitavissa olevassa muutoksessa. Rajoitukset ja toiminnan volyymin laskeminen vaikuttavat sekä museoiden että Suomen museoliiton talouteen ja toimintaan huomattavasti vuonna 2020. Vaikutusten täsmällinen kokonaisarviointi on tämän toimintasuunnitelman hyväksymisen ajankohdassa mahdotonta, koska pandemian aiheuttaman poikkeustilanteen aikajänne ei ole tiedossa. Tämä toimintasuunnitelma lähtee oletuksesta, että tilanne alkaa palata normaaliksi 1.6.2020 alkaen.

Pitkällä tähtämellä katsottuna tilannekuva on pysynyt entisellään ja Suomen museoliiton menestys perustuu museotalouden kansallisen ja kansainvälisen kokonaiskuvan tuntemiseen ja jäsenistön tarpeiden tunnistamiseen. Suomen museoliiton strategiassa on kuvattu toiminnan kehittämisen tavoitteet vuosina 2019–2023.

Strategiakaudella toimintaympäristön monimutkaisuus ja nopealiikkeisyys edellyttää Suomen museoliitolta aikaisempaa enemmän joustavuutta, uusien toimintamallien omaksumista ja epävarmuuden sietämistä. Museoiden menestys edellyttää Suomen museoliitolta entistä terävämpää edunvalvontaa museoiden ja kulttuurin itseisarvoisen aseman nostamisessa esiin sekä talouden jatkuvaa vahvistumista.

Strategiakaudella Suomen museoliiton toiminnassa keskeisintä on museoiden tukeminen työtapojen ja toiminnan uudistamisessa sekä museobrändin ohjelmallinen kirkastaminen. Edunvalvonnan vahvistamisessa keskeistä on aikaisempaa tiiviimpi yhteistyö muun kulttuurisektorin kanssa erityisesti rahoituskysymyksissä. Vuosi 2020 on uuden strategian mukainen toinen toimintavuosi. Merkittävä

toimintaympäristön muutos on vuoden 2020 alusta voimaan astuva uusi museolaki ja sen vaikutukset sekä museoalan rakenteisiin että talouteen.

Vuoden 2020 alussa Suomen museoliiton jäseninä on 207 museotoimintaa harjoittavaa yhteisöä, joiden hallinnassa on 402 museokohdetta, jotka ovat suurimmaksi osaksi ammatillisesti hoidettuja museoita.

Museoliitto toteuttaa sääntömääräistä tehtäväänsä tuottamalla koulutuspalveluja, kehittämisspalveluja, edunvalvonta- ja viestintäpalveluja sekä erillissopimusten perusteella tuotettavia museokohtaisia Plussa-palveluita. Lisäksi Museoliitto omistaa FMA Creations Oy:n, joka tuottaa Museokorttiin liittyvät palvelut.

Jäsenpalvelujen kustannukset katetaan jäsenmaksuilla, varainhankinnalla ja opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksilla. Plussa-palvelut resursoidaan niiden tuottamisesta saaduilla tuloilla. FMA Creations Oy on itsenäinen yhtiö, joka vastaa omasta hallinnostaan ja taloudestaan.

1.1 Missio, visio ja arvot

Missionsa mukaisesti Suomen museoliitto auttaa museoita menestymään. Museoliiton visiona on olla vahva edunvalvoja ja museoalan kehittäjänä edelläkävijä Euroopassa.

Suomen museoliiton toiminnan arvot ovat jäsenkeskeisyys, uteliaisuus, rohkeus ja yhteisöllisyys. Työskentelytapamme periaatteita ovat avoimuus, jokaisen kunnioittaminen, luotettavuus, oikeudenmukaisuus ja ystävällisyys.

2 Hallinto- ja tukipalvelut

2.1 Palvelun kuvaus

Hallinto- ja tukipalvelut huolehtivat Suomen museoliiton henkilöstö- ja taloushallinnosta, toiminnan ohjaamisesta ja resursoimisesta, toimiston ylläpidosta sekä Suomen museoliiton henkilöstön osaamisen ja työskentelytapojen kehittämisestä.

Hallinto- ja tukipalvelujen tehtäviä ovat hallitustyön ja vuosikokousten järjestelyt, jäsenpalvelut, henkilöstöhallinto, markkinointi ja myynti, laitteiden, ohjelmistojen, tarvikkeiden ja tilojen hallinta, taloushallinto, tietohallinto sekä toiminnan suunnittelu ja johtaminen.

Hallinto- ja tukipalvelujen vastuulla on myös FMA Creations Oy:n omistajaohjaus ja yrityksen hallinto. Hallinto ja tukipalvelutiimiä johtaa pääsihteeri.

2.2 Vuoden 2020 tavoitteet

2.2.1 Hallitustyön ja vuosikokousten järjestelyt

Hallitus kokoontuu keskimäärin 6–7 kertaa vuodessa. Vuosikokous pidetään 2.9.2020 Helsingissä.

Vuosikokoukseen mennessä tarkennetaan vuosikokouskäytäntöjä, jotka liittyvät kokouksessa esitettyjen aloitteiden käsittelyyn ja asioiden mahdolliseen päättämiseen kokouksen aikana. Selkeytetään vuosikokouskutsua sekä tiedotetaan jäsenille vuosikokouksissa käsiteltäväksi haluttavien asioiden käsittelyprosessista.

Vuosikokousmateriaalit (kokouskutsu, esityslista, toimintasuunnitelma) ja vuosikertomuksen tiivistelmä käännetään myös ruotsiksi.

2.2.2 Henkilöstöhallinto

Suomen museoliitossa hyödynnetään laajasti etätöiden mahdollisuuksia. Työyhteisön yhteishenkeä ylläpidetään ja parannetaan järjestämällä työhyvinvointipäivät, pikkujoulut sekä jokaisen kuukauden ensimmäisenä maanantaina kuukausipalaveri, joihin myös FMA Creations Oy:n henkilökunta osallistuu.

Työilmapiiriä seurataan säännöllisesti mm. työilmapiiritutkimuksilla, joka toteutetaan kuluvana vuonna.

2.2.3 Markkinointi ja myynti

Museo-lehdellä on vuoden 2020 lopulla 1 100 tilaajaa, joista 700 kpl (63 %) on uusintoja ja 400 (37 %) uusia tilaajia. Tavoiteltu Museo-lehden tilaustuotto on 33 000 euroa. Museoliiton mediatilan myyntitavoite on 30 000 euroa, jossa on huomioitu Koronakriisin arvioitu vaikutus erityisesti Museo-lehden 2/2020 mediatilan myyntiin. Museo-lehden uusien tilausten myynnin keskeisin kohderyhmä on Museokortin omistajat. Lehden markkinointia Museokortin medioissa vahvistetaan. Merkittävä uudistus on Museo-lehden verkkoversion lanseeraaminen. Verkkoversion tavoitteena on sekä levikin huomattava kasvattaminen että ilmaisjakeluun liittyvien kustannusten pienentäminen.

Muu myynti (julkaisut, I love Museums -tuotteet, mainostilat) pidetään edellisen vuoden tasolla.

2.2.4 Taloushallinto ja tietohallinto

Automatisoidaan laskutusta ja mahdollistetaan tuotteiden ja palveluiden verkkomaksaminen. Päivitetään arkistosuunnitelma ja sovitaan arkistointiin ja yhteiseen tallennustilaan liittyvät käytännöt. Vahvistetaan tietosuojakäytäntöjä täydentämällä seloste henkilötietojen käsittelytoimista.

2.2.5 Toiminnan suunnittelu ja johtaminen

Toiminnan ennustettavuutta ja suunnitelmallisuutta varten Museoliitossa on käytössä tiimikohtaiset vuosikellot. Uusia rekrytointeja varten on kirjallinen perehdyttämissuunnitelma sekä henkilöstöopas.

Laaditaan henkilöstösuunnitelma, jossa otetaan huomioon ennakoitavat toiminnan muutokset ja henkilöstön vaihtuminen, joilla on merkitystä henkilöstön rakenteeseen, määrään, työnkuviin sekä ammatilliseen osaamiseen.

Kehityskeskustelut pidetään keväällä ja syksyllä. Kevään kehityskeskustelujen painopiste on vuoden 2020 tavoitteissa ja työnkuviissa. Syksyllä painopiste on toiminnan ja tulosten arvioinnissa. Johtamisessa kiinnitetään huomiota työyhteisön arvoihin ja periaatteisiin.

Jatketaan vuonna 2019 aloitettua tiiminvetäjien etäjohtamiskoulutusta sekä tarvittaessa muuta johtamiskoulutusta.

3 Edunvalvonta- ja viestintäpalvelut

3.1 Palvelun kuvaus

Edunvalvonta- ja viestintäpalveluilla Suomen museoliitto nostaa esille museoalan näkemykset kehityksen suunnasta sekä huolehtii alan sisäisestä tiedonsaannista ja museoalan brändin vahvistamisesta. Keskeinen tehtävä on innostaa museoita kehittämään toimintaansa ja olemaan aktiivisia toimijoita omissa yhteisöissään.

Edunvalvonnasta vastaa pääsihteeri ja viestinnästä viestintäpäällikkö. Edunvalvonta ja viestintä muodostavat tiimin, jota johtaa pääsihteeri.

3.2 Vuoden 2020 tavoitteet

3.2.1 Kansallinen ja kansainvälinen edunvalvonta

Museoliitto valvoo aktiivisesti jäsentensä etua, jotta niiden on mahdollisimman helppoa toimia muuttuvassa toimintaympäristössä. Edunvalvontaan liittyvät muun muassa jäsenyydet kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa sekä vuorovaikutus museoille tärkeiden päättäjien kanssa. Museoliitto antaa lausuntoja museoalan edunvalvojana. Vuonna 2020 on erityisen tärkeää tuoda päättäjien ja johtavien virkamiesten tietoon koronaepidemian museoalalle aiheuttamat ongelmat sekä esitykset niiden ratkaisemiseksi.

Museoliitto on aktiivinen jäsen Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry:n toiminnassa ja vaikuttaa järjestön edunvalvonnan tavoitteisiin siten, että ne vastaavat Museoliiton tavoitteita.

Valmistaudutaan huhtikuun 2021 kuntavaaleihin kirjaamalla Museoliiton vaalitavoitteet. Lisäksi suunnitellaan alkuvuodesta 2021 toteutettavaa edunvalvontakampanjaa, jossa nostetaan esiin museoalan ajankohtaisia teemoja sekä kehitetään vuorovaikutusta museoille olennaisten päättäjien kanssa.

Suomen museoliitto valvoo Suomen museoiden etua kansainvälisesti olemassa mukana seuraavissa verkostoissa ja organisaatioissa: Europa Nostra Finland, ICOM, Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, Kirjastojen, arkistojen ja museoiden juridiikkaryhmä KAM, Network of European Museum Organisations (NEMO) ja Yhdenvertaisen kulttuurin puolesta ry.

3.2.2 Jäsenviestintä

Museoliitto on vuorovaikutuksessa jäseniinsä aktiivisesti eri viestintäkanavien kautta. Jäsentiedotuksen kanavia ovat: Museoliitto.fi-verkkosivut, jäsentiedotteet, Julius-utiskirje, sosiaalisen median kanavat ja keskusteluryhmät sekä Museoposti- ja Näyttelyposti -sähköpostilistat. Niiden tavoitavuutta arvioidaan jäsenviestintäkyselyllä, joka toteutetaan syksyllä 2020, jotta mukaan saadaan näkemyksiä myös MuseoPro-julkaisusta. Kyselyn tuloksia käytetään jäsenviestinnän kehittämisessä.

Kampanjoiden peruuntuminen ja muut poikkeusjärjestelyt saattavat vapauttaa viestintätiimin työaikaa muihin tehtäviin. Uudessa tilanteessa työaikaa kohdennetaan erityisesti koronaepidemiaan liittyvään viestintää.

3.2.3 Museo-lehti

Museo-lehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehden teemat ovat:

Helmikuu 2020: WAU!

Toukokuu 2020: työ

Syyskuu 2020: kauhu

Joulukuu 2020: intohimo

Museo-lehden konseptiuudistus on valmistunut ja tällä hetkellä ajankohtaista on löytää uutta lukijakuntaa. Vuonna 2020 kehitetään Museo-lehden tilaajamäärää ja tunnettavuutta yhdessä Museokortin kanssa. Tilajamäärää kasvatetaan yhdessä hallinto- ja tukipalvelutiimin kanssa. Uutta lukijakuntaa tavoitellaan erityisesti Museo-lehden verkkoversiolla, joka otetaan käyttöön Museo-lehdestä 1/2020 alkaen.

Museo-lehden toimituksen tukena toimii asiantuntijaryhmä, jokaideoi lehden teemoja ja näkökulmia. Ryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa.

3.2.4 MuseoPro-verkkajulkaisu

MuseoPro on museoammattilaisille suunnattu verkkajulkaisu, jonka ensijulkaisu oli joulukuussa 2019. Se sisältää kansallisia ja kansainvälisiä museouutisia, laajoja artikkeleja museoalan ajankohtaisista ilmiöistä

sekä esimerkiksi museoammattilaisten henkilöhaastatteluja. MuseoProssa julkaistaan myös näkökulmia-palstaa, joka korvaa aiemmin käytössä olleen Museoliiton P.S.-blogin. Vuonna 2020 julkaisu päivittyy säännöllisesti. Laajoja artikkeleja julkaistaan vähintään 12 kappaletta vuodessa.

Ensimmäinen kokonaisen julkaisuvuoden aikana kerätään palautetta ja kokeillaan erilaisia juttutyypppejä, kerätään juttuideoita ja luodaan MuseoProsta museoammattilaisten aktiivinen yhteisö.

Lisäksi tuodaan esiin MuseoPron kansainväliset mahdollisuudet esitellä suomalaista museo-osaamista kieliversioina. MuseoProhon linkitetään Google-kääntäjä.

3.2.5 Mediaviestintä

Museoliitto palvelee tiedotusvälineiden edustajia vastaamalla museoalaan liittyviin kysymyksiin ja tarjoamalla sopivia haastateltavia. Museoliitto julkaisee mediatiedotteita tarpeen mukaan esimerkiksi museoalan rahoitukseen, tilastoihin ja kampanjoihin liittyen. Lisäksi Museoliitto seuraa aktiivisesti ja välittää tietoa jäsenilleen museoalaan liittyvästä julkisesta keskustelusta.

3.2.6 Verkkoviestintä

Selvitetään Museoliiton verkkoviestinnän soveltuvuus muuttuneen lainsäädännön näkökulmasta. Tehdään tarvittavat muutokset, jotta Museoliiton verkkopalvelut vastaavat 1.4.2019 voimaan tullutta EU:n saavutettavuusdirektiiviä.

3.2.7 Suomen museoliitto 100 vuotta

Museoliitto täyttää 100 vuotta vuonna 2023. Juhlavuotta valmistelee työryhmä, johon kuuluu edustajia Museoliiton hallituksesta ja Museoliiton henkilökunnasta. Vuonna 2020 arvioidaan museoalan ilmiöihin tai historiaan liittyvän tutkimushankkeen teemoja ja rahoitusta. Lisäksi käynnistetään vuoden 2023 Helsingissä järjestettävien Museopäivien valmistelut.

3.2.8 Museopalkintokilpailu

Museoliitto vastaa Vuoden museo -palkintojen koordinoinnista. Vuoden museo- palkintoa ei jaeta vuonna 2020. Vuoden museojulkaisu -palkinto jaetaan aiempien suunnitelmien mukaan. Voittajaa juhlistetaan syksyllä järjestettävien Museopäivien iltajuhlan yhteydessä. Lisäksi tavoitteena on, että Vuoden museo 2020 ehdokkaat esitellään korkeatasoisena verkkonäyttelynä. Toteutuessaan verkkonäyttely olisi näkyvä aloitus Yhteinen Perintö Oy:n toiminnalle.

3.2.9 Viestintäkampanjat

Valtakunnallista *Museoviikkoa* ei järjestetä koronavirustilanteen takia. Korvaavana kampanjana järjestetään mahdollisesti museoiden digitaalisia palveluja esiin nostava teemaviikko.

Museoliitto järjestää *Poliitikon museoharjoittelu* -viikon 24.–28.8.2020. Viikon tavoitteena on kertoa poliitikoille museoiden monipuolisesta työstä käytännönläheisellä tavalla. Tänä vuonna kehitetään kampanjan ruotsinkielistä viestintää. Lisäksi museoille tuotetaan valmis kutsupohja, painettu esite museoiden vaikuttavuudesta sekä käytännön ohjeet vierailun toteuttamista varten.

Museoliitto koordinoi koululaisille ja opiskelijoille suunnattua *Opi museossa* -viikkoa, joka tuo esiin museoita monipuolisina oppimisympäristöinä. Kampanja järjestetään 6.–9.10.2020. Museoita innostetaan toteuttamaan viikkoa yhteistyössä yliopistoissa opettajaksi opiskelevien kanssa.

3.2.10 Kävijätutkimus

Suomen museoliitto on toteuttanut valtakunnallisia kävijätutkimuksia noin kymmenen vuoden välein ja edellinen kävijätutkimus on julkaistu vuonna 2011. Aloitetaan kävijätutkimuksen valmistelu ja toteutetaan kysely vuonna 2021.

4 Koulutuspalvelut

4.1 Palvelun kuvaus

Museoiden toimintaympäristön muutokset edellyttävät museoammattilaisten osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Suomen museoliiton koulutuspalvelut tarjoavat museoalan toimijoille mahdollisuuden osaamisen päivittämiseen, laajentamiseen ja syventämiseen järjestämällä täydennyskoulutusta sekä tutkintotavoitteista koulutusta yhteistyökumppaneidensa kanssa.

Tutkinnot ovat ammatillisia tutkintoja, jotka toteutetaan oppisopimuskoulutuksena tai muulla valtion rahoituksella. Koulutuspalvelut rahoitetaan jäsenmaksuilla, varainhankinnalla, koulutustilaisuuksien tuloilla ja opetus- ja kulttuuriministeriön yleisavustuksella. Koulutus- ja kehittämistiimiä johtaa koulutus- ja kehittämisjohtaja.

4.2 Vuoden 2020 tavoitteet

4.2.1 Koulutusohjelma 2020

Vuoden 2020 koulutusohjelman sisällöissä on otettu huomioon edeltävien vuosien koulutustilaisuuksien osallistujilta saatu palaute sekä koulutus- ja kehittämispalveluiden strategiset painopisteet. Näiden lisäksi myös muita ajankohtaisia teemoja ja ilmiöitä on nostettu esille.

Tavoitteena on toteuttaa noin 15–20 täydennyskoulutustilaisuutta vuoden 2020 aikana. Koulutusten sisällöissä huomioidaan museoalan eri työtehtävissä toimivat museoammattilaiset ja heidän kehitystarpeensa. Koulutusten toteuttamisessa hyödynnetään museoalan sekä muiden alojen verkostoja, kumppanuuksia ja kansainvälisiä yhteistyökumppaneita.

Vuoden 2020 koulutustarjonnassa on vakiintuneita tilaisuuksia sekä uusia kohderyhmiä tavoittelevia koulutuksia. Koulutuskalenterissa on mukana mm. näyttelykäsikirjoittamiseen, kestävään kehitykseen, kulttuurimatkailuun ja esinetuntemukseen liittyviä koulutuksia. Vuosittain toistuvista koulutuksista toteutetaan Taidemuseopäivät ja Näyttelyfoorumi (entinen Näyttelycafé). Uutena toistuvana tilaisuutena järjestetään Museomestareiden koulutuspäivät. Lisäksi tarjotaan koulutusta myyntiin, markkinointiin ja asiakastuntemukseen liittyen. Koronaepidemian vuoksi suurin osa kevään koulutuksista siirretään syksyyn. Joitakin koulutuksia joudutaan mahdollisesti perumaan kokonaan. Museopäivät Espoossa perutaan toukokuulta ja järjestetään 1.–2.9. Helsingissä.

Museoalalle tuleville uusille työntekijöille suunnattu Museotyön perusteet -verkkokurssi on opiskeltavissa Museoliiton Moodle-oppimisympäristössä. Museoliiton Moodlen kautta tarjotaan opiskeltavaksi myös erityisesti pelialalle suunnattu, Tarinat peliin ESR-hankkeessa toteutettu Kulttuuriperinnöstä potkua peliin - verkkokurssi. Verko- ja monimuotokoulutustarjontaa lisätään vuoden aikana vähintään kahdella koulutuksella. Ajankohtaiswebinaareja järjestetään tarpeen mukaan.

Museologian opetuksen tilannetta seurataan kutsumalla oppiaineen edustajat tapaamiseen.

Arvioidaan kansainvälisten yhteistyösopimusten (MoU) tilanne ja sopimukseen kirjattujen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2020 ja 2021 sekä laaditaan toteuttamis- ja rahoitussuunnitelmat.

4.2.2 Tutkintokoulutukset

Museoalan johtajakoulutus

Museoalan johtajakoulutusohjelman seitsemäs tutkintoryhmä on aloittaa keväällä 2020. Koulutus toteutetaan yhteistyössä Management Institute Finland MIF Oy:n kanssa. Opiskelijat suorittavat ohjelmassa johtamisen ja yritysjohtamisen erikoisammattitutkinnon oppisopimuskoulutuksena.

Museoalan esimiesten kehittämisohjelma

Uusi ryhmä aloittaa keväällä 2020. Koulutus toteutetaan yhteistyössä Management Institute Finland MIF Oy:n kanssa. Opiskelijat suorittavat ohjelmassa lähiesimiestyön ammattitutkinnon oppisopimuskoulutuksena. Valmistavaan koulutukseen voi osallistua myös etänä.

Museoalan merkonomi – liiketoiminnan perustutkinto

Museoalalle suunnattu liiketoiminnan perustutkinto (merkonomi) toteutetaan yhteistyössä Markkinointi-instituutin kanssa oppisopimuskoulutuksena.

Tuotekehityksen erikoisammattitutkinto museoalalla työskenteleville

Toinen ryhmä valmistuu marraskuussa 2019. Yhteistyökumppanina on Careeria, entinen Edupol. Koulutus toteutetaan oppisopimuskoulutuksena ja toteutuksessa hyödynnetään verkkoluentoja ja etäosallistumismahdollisuutta. Tavoitteena on aloittaa kolmas ryhmä syksyllä 2020.

5 Kehittämispalvelut

5.1 Palvelun kuvaus

Kehittämispalveluillaan Suomen museoliitto tuo uusia työkaluja ja toimintamalleja museoiden toiminnan kehittämiseksi. Kehittämispalvelut rahoitetaan pääosin hankeavustuksilla ja hankkeisiin liittyvillä koulutustuloilla.

5.2 Kehittämishankkeet

5.2.1 Taidekokoelmat verkossa

Suomen museoliitto ja Kuvasto allekirjoittivat 29.3.2017 sopimuksen, joka mahdollistaa kokoelmissa olevien suomalaisten taiteilijoiden teosten esittämisen museon hallitsemilla verkkosivuilla ja sovelluksissa ilman teos- tai tekijäkohtaista sopimusta.

Museot saavat rajattomat verkkovälitysoikeudet kaikkiin tekijänoikeuden alaisiin kokoelmateoksiinsa allekirjoittamalla sopimuksen Suomen museoliiton kanssa. Sopimuksella museot sitoutuvat noudattamaan Suomen museoliiton ja Kuvaston välistä sopimusta yleisten sopimusehtojen mukaisesti. Sopimukseen voivat liittyä kaikki suomalaiset ammattimaiset museot.

Vuoden 2020 aikana sopimukseen tavoitellaan mukaan kaikki taidemuseoiden ja teoskokoelmia hallinnoivat ammatilliset museot. Kuvaston kanssa aloitetaan keskustelu, jonka tavoitteena on mahdollistaa verkkonäkyvyyden hyödyntäminen taiteilijoiden ja museoiden tulonhankinnassa. Käytännössä tämä tarkoittaa teoskuvien ja tekijänoikeuksien myynnin yksinkertaistamista. Lisäksi yhteistyössä Kuvaston kanssa aloitetaan keskustelut opetus- ja kulttuuriministeriön sekä kulttuuria rahoittavien säätiöiden kanssa Taidekokoelmat verkossa -rahoituksen jatkamisesta vuodesta 2021 eteenpäin.

5.2.2 Museoalan digitaalisuuteen keskittyvän kehitysyhtiön toiminta

Suomen museoliitto, FMA Creations Oy ja John Nurmisen Säätiö käynnistävät museoalan digitaalisuuteen keskittyvän kehitysyhtiön toiminnan. Yrityksen tehtävänä on kehittää konsepteja sekä alustaratkaisuja digitaalisen kulttuuriperinnön julkaisemiseen, jakeluun ja kaupalliseen hyödyntämiseen. Yhtiö tuottaa yhteistyössä museoiden kanssa digitaalisia työkaluja, alustoja ja käyttöliittymiä hyödyntäen keskitettyä innovointia ja tuotantoa. Yhtiön toiminta tehostaa digitaalisten palveluiden tuotantoa, edesauttaa uusien toimintamallien käyttöönottoa ja edistää digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen laajempaa käyttöä museoalalla.

Suomen museoliiton nykyisten asiantuntijoiden työpanosta voidaan allokoida yhtiön käyttöön. Suomen museoliitto siirtää myös pitkäjänteistä osaamista ja valmiita palveluita perustettavalle yritykselle.

Rahoitusta haetaan opetus- ja kulttuuriministeriöltä, Business-Finlandilta sekä potentiaalisilta kumppaneilta erillisillä hauilla.

5.2.3 Euro enemmän

Euro enemmän -hankkeen tavoitteena on lisätä museokauppojen liikevaihtoa ja kannattavuutta siten, että keskimääräinen myynti nousee 1 eurolla kävijää kohden vuoteen 2022 mennessä.

Hankkeessa valmistuneen museokauppakonseptin käyttöönottoa tuetaan vuonna 2020 museokaupan koulutuksilla, jotka toteutetaan museokaupan eri osa-alueisiin painottuvina erilliskoulutuksina. Suunnittelussa hyödynnetään hankkeessa julkaistua museokaupan käsikirjaa, pilotointikauden tuloksia ja kokemuksia sekä erillisiä koulutustarpeiden kartoituskyselyitä. Vuoden 2020 aikana selvitetään myös palveluiden verkkomyynnin ratkaisuja museoille ja edistetään museokauppojen välistä yhteistyötä. Hanke toteutetaan yhteistyössä Museoviraston ja FMA Creations Oy:n kanssa. Rahoitusta haetaan opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

5.2.4 Museotalan osaaminen huipulle

Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa hankkeessa toteutettiin museotalan osaamiskartoitus vuonna 2019. Vuoden 2020 aikana julkaistaan analyysi kartoituksen tuloksista. Lisäksi haetaan rahoitusta työn jatkamiselle Mahdollisuuksien museo -museopoliittisen ohjelman ehdotusten mukaisesti. Tämä tarkoittaa museotalan täydennyskoulutuksen kehittämistä sekä osaamis- ja liikkuvuusohjelman rakentamista.

5.2.5 CREative MAKing for Lifelong learning (CREMA)

Suomen museoliitto on partnerina Erasmus+ -ohjelman kautta rahoitetussa CREative MAKing for Lifelong learning (CREMA) -hankkeessa, jonka aloitus on syyskuussa 2019. CREMA hankkeen tavoitteena on kehittää ja lisätä luovuutta aikuisoppimisessa. Hankkeessa hyödynnetään museokokoelmia erilaisten innovatiivisten metodien kautta. Tavoitteena on luoda yhteinen ohjeistus kolmelle erilaiselle kohderyhmälle, joissa painottuu mm. sukupolvien välinen oppiminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen. Hanketta koordinoi Stiftelsen Regionalmuseet Skåne (Ruotsi) ja Suomen museoliiton lisäksi partnereina ovat Szabadterei Neprajzi Muzeum (Unkari), NGO Creative Museum (Latvia), Societa'cooperativa BAM! Strategieculturali (Italia), Historie og Kunst (Tanska), Udzura Za RazvojUradi Sam Kulture Radiona (Kroatia). Hanke kestää 31.8.2022 saakka.

5.2.6 Creative School

Suomen museoliitto on partnerina Creative School Erasmus+ -hankkeessa. Hanke jatkaa Creative Museum ja Making Museum -projektien työtä. Hankkeessa sovelletaan näissä projekteissa kehitettyjä luovia ja innovatiivisia työkaluja ja metodeja kouluille kehitettäviin oppimismoduuleihin. Kulttuuriperintöä hyödyntämällä edistetään lasten itseohjautuvaa oppimista, kriittistä ajattelua sekä visuaalista lukutaitoa.

Hanketta koordinoi Association Dedale (Ranska) ja Suomen museoliiton lisäksi partnereina ovat Cap Sciences (Ranska), Chester Beatty Library (Irlanti), Heritec Limited (Iso-Britannia), STEPS (Italia), Michael Culture (Belgia) Ars Electronica Linz (Itävalta) ja Udzura Za RazvojUradi Sam Kulture Radiona (Kroatia). Hanke kestää 31.8.2022 saakka.

5.2.7 MOI! -Museums of impact

Hankkeen koordinaattori on Museovirasto ja partnereita ovat: IBACN, Hellenic Ministry of Culture, NEMO, Cycladic Museum, Estonian National Museum, Suomen museoliitto, European Museum Academy, Museum Council of Iceland, Stiftung Preussischer Kulturbesitz SPK ja MUSIS. Hanke kuuluu Luova Eurooppa -ohjelman Kulttuurin alaohjelmaan ja hankkeessa kehitetään eurooppalaista arviointimallia, jota pilotoidaan eurooppalaisissa museoissa. Hankkeen kesto on 1.12.2019–31.3.2022.

6 Museoliiton Plussapalvelut

6.1 Palvelun kuvaus

Plussa-palveluilla Suomen museoliitto tuottaa museokohtaisesti räätälöityjä ja erillisiin sopimuksiin perustuvia palveluja. Palvelut rahoitetaan niistä saaduilla tuloilla.

6.2 Kookos-kokoelmahallinta

Suomen museoliiton Kookos-kokoelmahallinta pitää sisällään seuraavat palvelut:

- MuseumPlus-kokoelmahallintajärjestelmä
- Varmennettu palvelintila kokoelmatietojen säilyttämiseen
- Kookos HelpDesk-kokoelmahallintajärjestelmän käytön tuki
- Vuosittaiset koulutukset luetteloinnin ja järjestelmän käytön tehostamiseksi

Kookos soveltuu minkä tahansa museon aineistojen hallintaan luonnontieteellisiä museoita lukuun ottamatta. Museoiden ohella Kookos-kokoelmahallinnan palvelukokonaisuus soveltuu laaja-alaisesti myös muun tyyppisten organisaatioiden kokoelmahallinnan eri tarpeisiin.

Kookos-kokoelmahallinnan strategiassa (2018–2023) tavoitteeksi on asetettu palvelun vuosittainen kasvu pitäen sisällään toiminnallisen ja taloudellisen vakauttamisen. Tällä hetkellä Kookos-kokoelmahallinnalla on 15 asiakasta. Vuoden 2020 aikana asiakasmäärää kasvatetaan 6-8 uudella asiakkaalla. Asiakashankintaa tehostetaan Kookos-kokoelmahallinnan markkinointisuunnitelman mukaisesti. Markkinointia kohdistetaan erityisesti elinkaarensa loppupuolella olevia järjestelmiä käyttäviin museoihin (esimerkiksi Musketi-museot), museolle räätälöityä kokoelmahallintajärjestelmää tai muita vastaavia järjestelmiä käyttäviin museoihin sekä museoihin tai muihin organisaatioihin, joilla ei ole käytössä kokoelmahallintajärjestelmää. Käyttöönottoprojektit migraatioineen tullaan toteuttamaan pääsääntöisesti omana työnä ilman alihankkijoiden työpanosta (zetcom ltd, Devnet Oy). Käyttöönottoprojektien ohella Kookos-kokoelmahallinta tarjoaa nykyisille asiakkaille mahdollisuuden täydentää tai muokata järjestelmässä olevia tietoja lisätyönä (esim. täydennysmigraatiot, datan koneellinen siivous).

Kookos-kokoelmahallinta hakee erillistä lisärahoitusta julkisista rahoituskanavista erityisesti MuseumPlus-kokoelmahallintajärjestelmän toiminnallisuuden kehittämiseen.

Asiakasmuseoille järjestetään keväällä vuosittainen Kookos-käyttäjäpäivä. Tarvittaessa asiakkaille tarjotaan myös muuta lisäkoulutusta (webinaarit), jos järjestelmässä otetaan käyttöön uusia ominaisuuksia tai toiminnallisuuksia. Kookos-kokoelmahallintatiimiä johtaa palvelupäällikkö.

6.3 Seinätön museo -palvelu

Seinätön museo -palvelun verkostoa laajennetaan viidellä uudella asiakkaalla ja palvelun kehittämistä jatketaan vuonna 2020. Painopistealueena kehitystyössä on aineistojen saatavuuden ja käyttöön otetun Finna-rajapinnan mahdollisuuksien laajempi hyödyntäminen. Lisäksi museoiden tuottamien oppaiden ja reittien koontisivuston www.seinatonmuseo.fi markkinointia tehostetaan. Mobiilioppaan peruskoulutuksen tueksi tuotetaan koulutusvideoita työkalun käytön opiskeluun.

Palvelun koordinoinnissa huomioidaan Suomen museoliiton ja John Nurmisen Säätiön perustaman museoalan digitaalisuuteen keskittyvän kehitysyhtiön tavoitteet.

6.4 Kysy museolta -palvelu

Kysy museolta -palvelua kehitetään osana Suomen museoliiton Plussa-palveluita ja verkostoa laajennetaan uusilla museoilla vuoden 2020 aikana. Palvelun markkinointia tehostetaan ja sen näkyvyyttä lisätään Suomen museoliiton eri kanavissa.

Palvelun koordinoinnissa huomioidaan Suomen museoliiton ja John Nurmisen Säätiön perustaman museoalan digitaalisuuteen keskittyvän kehitysyhtiön tavoitteet.

6.5 Muut palvelut: Tilauskoulutukset, konsultointi ja ilmoittautumispalvelut

Tilauskoulutuksia, konsultointia ja ilmoittautumispalveluita toteutetaan kysynnän mukaan erillisten tarjousten perusteella.